ЕРНЕСТ ГЕМІНҐВЕЙ
1899
1961
ВИДАВНИЦТВО СТАРОГО ЛЕВА 2017

ЕРНЕСТ ГЕМІНҐВЕЙ

Фієста.
І сонце сходить

З англійської переклав
Віктор Морозов

Видавництво Старого Лева
Львів — 2017

УДК 821.111(73)-3
ББК 84(7СПО)-4
Г33

Copyright © Hemingway Foreign Rights Trust

Ернест Гемінґвей © текст, 1926
Віктор Морозов © переклад, 2017
Сергій Жадан © передмова, 2017
Оксана Йориш © обкладинка, 2017
Назар Гайдучик © дизайн серії, 2017
Видавництво Старого Лева © українське видання, 2017

ISBN 978-617-679-390-8

Усі права застережено

Ця книга присвячується Гедлі
і Джону Гедлі Ніканору

Ви всі — пропаще покоління. Ґертруда Стайн у розмові

Рід відходить і рід приходить, земля ж перебуває повіки... І сонце сходить, і сонце заходить, і тягнеться до свого місця... Лине вітер на південь, і звертає на північ, кружляє, кружляє на шляху своєму, і повертається до витоків своїх... Усі ріки течуть до моря, але море не переповнюється; до того місця, звідки ріки витікають, вони повертаються, щоб знову текти. Екклезіаст

Гемінґвей, який завжди з тобою

Це неймовірно, але, мабуть, так і є — хтось із вас, читачів, які тримають у руках цю книгу, читатиме Гемінґвея вперше! Себто, не перечитуватиме «Фієсту» в новому чудовому перекладі Віктора Морозова, а саме відкриватиме для себе великого й могутнього Гема. Померти можна від заздрощів. Я, скажімо, заздрив сам собі, коли читав його вперше, сто років тому (ну добре, не сто — 25). Велика радість і велике потрясіння, які обов'язково спіткають уважного й прискіпливого читача, це складно з чимось порівняти. Насолода від прочитання великої літератури є самодостатньою й не потребує пояснень. Читати такі книги вперше, це як вперше бачити море. Потім можеш повертатись на улюблені узбережжя сотні разів, проте подібного захвату й потрясіння вже не буде, просто тому, що бути не може. Ось так і з Гемінґвеєм. Відкриваєш його для себе одного разу, й далі можеш десятки разів перечитувати, порівнювати переклади, помічати нові деталі, змінювати ставлення до головних героїв. Проте заздрити слід саме тому, хто відкриває його вперше. Білою радісною заздрістю.

Відомо, що з виходом «Фієсти», читачі та критики розділились на два табори, вишукуючи, чого в романі більше —

надії чи приреченості. У якості аргументів наводилась як поведінка головних героїв твору, так і життєва позиція його автора. Додати щось до цієї дискусії важко, можна хіба що пристати до одного з таборів. З певним ваганням і застереженням я все ж таки пристану до тих шанувальників «Фієсти», які вбачають у книзі передусім трагізм та безвихідь, що пов'язують собою ціле повоєнне покоління, якому й було присвячено цей роман. Саме трагізм і почуття безвиході, а вже потому життєствердна віра в людину. Спробую пояснити чому.

Від чого найбільше потерпають герої цієї книги? Від неможливості любові. Причому автор не говорить про відсутність любові. Він говорить саме про її неможливість. Неможливість любові своєю чергою призводить до неможливості віри та надії. Більше того — до відсутності сенсу всього, що з героями відбувається. Відповідно, все те яскраве й барвисте плетиво картин сонячного Парижа чи пекучої кориди виявляється позбавленим головного — можливості переплавити весь цей «матеріал», все це тло в історію любові, надавши всьому цьому «святові, яке завжди з тобою» справжнього сенсу та значення. Саме неможливістю любові й визначається, як на мене, атмосфера цієї книги. Любов неможлива, відповідно все інше не має особливого значення. Хоча, з цього теж можна зробити великий роман, чому ні.

Звісно, всім нам хочеться, аби персонажі, які нам подобаються, могли слугувати для нас певним прикладом, аби в них можна було чогось навчитись, аби можна було з розумом використовувати їхній досвід, хай навіть печальний. Натомість досвід «втраченого покоління» 1920-х років, яскраво й виразно описаний Гемінґвеєм, може навчити того, що війна ламає й викручує не лише окремі долі